

Lüganuse uudised

Nr. 32 jaanuar 2011

Ootame vihjeid ja ettepanekuid toimetuse e-postile: lyganuseuudised@hotmail.ee Leht internetis: lyganuse.nommeraadio.ee

Alustame aastat ja seame sihte, eks?

Ärgakem uue aasta alguses oma edupohmelusest ja tõdegem ausalt, et täna on Eesti riik minetamas oma võimet juhtida ühiskondlikke protsesse. Märkamatu on mindud üle kriitilise piiri, kust tagasiteid ei saa olla eriti palju.

Arvestades, et meie käes olev raha on ahelvõlg ja intresside tasumiseks ei olegi tegelikku raha ringlusesse lastud, tuleb tõdeda, et pole ühtki mõistuspärast mudelit, mis tagaks vaesuse likvideerimise ja kindlustaks kõikidele inimestele inimväärse elu. Kaasaegsed majandusteooriad ei kirjelda olukorda objektiivselt, sest nende autoritehealolu ja autoriteet on tagatud eelkõige liberaalse majandusmudeli ülistamise ning vigadelt tähelepanu eemalejuhtimisega. Vanasõna „Kelle leiba sööd, selle laulu laulad“ on leidnud endale selles kontekstis väga õige koha.

Kuid peab ju olema mingi loogiline, talupojamõistusele hoomatav lahendus, kuidas oma riigi majandusega edasi minna ja selleks tuleb leida tee, kuidas võimalikult rahumeelselt vabaneda võlaorjusest ning samas kindlustada riigi ja kodanike julgeolek. See on äärmiselt keeruline ülesanne, sest sellisele püüdlusele hakkaks koheselt vastu töötama võimas rahvusvaheline propagandamasin. Lisaks sellele napib tänases Eesti ühiskonnas inimesi, kes on üldse võimelised aru saama vajalike muutuste põhjalikkusest ning olemusest. Seda, et midagi on vaja muuta, hoomavad kõik, aga kui kaugele suudetakse teemat enda jaoks lahti mõtestada, sõltub juba iga inimese individuaalsest vaimsest suutlikkusest.

Me peame julmalt ja ausalt tunnustama, et Eesti on tegelikult kokkukuivanud põllumajandusega agraarimaa. Loomulikult võime endale luua illusioone suutlikkusest konkureerida maailmaturul insenertehniliste novaatorlike lahendustega, kuid mitte oma territooriumil. Meie humanitaarabi arenenud riikidele on siit lahkuvad helgemad pead, kes leiavad eneseteostuseks võimalikud tingimused metropolides. Aga meie siin oleme tarbijad - laene ja eurotoetusi õgivad tarbijad. Paljudes valdkondades täna veel alltöövõtjad. See võimalus on meil täpselt nii kaua, kuni Hiina või India odavam

alltöövõttu pakub. Siis on taas meie kodanikud koondatud ja rahvamatk viib Tööturuameti järjekorda.

Et ennast kaitsta, tuleb meil panustada piirkondlikku raharinglusesse ehk riigisisesse vabakaubandusse, mis eirab eurodirektiivide põhjendamatu regulatsiooni. Tuleb panustada kogukondlikule ühistootmisele, kus tootmisprodukti vahetatakse kogukonnasiseselt, jättes kõrvale seadusest tuleva mõiste - võõrandamine raha eest ja nende tehingute maksustamise.

Riigi seisukohalt oleks mõistlik rahvusliku valuuta devalveerimine. Seda on aga võimalik teostada juhul, kui rahvuslik valuuta ei ole jäigalt seotud mõne teise valuutaga. Siis muudetakse oma raha teiste valuutade suhtes odavamaks. Ringlusesse paisatakse täiendavalt raha ja kuigi raha ringlusesse paiskamise mudel jääb samaks, on selle arvelt võimalik tasuda pankadele intresse ning hüpoteetilise virtuaalraha mass turul ei vähene. Samas hoogustab odavam raha ja sellega kaasnev hinnalangus eksporti ning madalam

tööjõukulu meelitab kohale raha teistest maailma regioonidest. Kas või turistide näol. Oluline on siinjuures, et kohalik töötlev tööstus oleks rajatud rahvuslikule kapitalile, et vältida kasumi väljavoolu.

Kirjeldatud tegevus ei ole kindlasti tekkinud finantskriisi lõplik lahendus, aga see annab piiritletud alale võimaluse säilitada sõltumatus välisrahast ja sellega tagada mõneks ajaks kodanike sotsiaalne turvatunne. Selle plaani edu sõltub otseselt kommertspankade tegevuse allutamist riigi kehtestatud reeglitele, millest üheks võimaluseks võiks olla pankade kasumi väljaviimise piiramine. Ka emotsionaalselt on selle mudeli rakendamine kodanikele vastuvõetavam, sest on mille nimel pingutada ja ka tulemus on hoovatavam, kuigi Euroliitu astumine välistab mõistuspärased rahumeelsed rahvusriigisisised lahendused ning tänaste riigijuhtide ebaadekvaatsed sanktsioonid võivad viia tõsiste tagajärgedeni, mille ilminguid oleme juba näinud Euroopa Liidu temperamentsemates liiduvabariikides.

Rahumeelse lahendusena päästab meid ainult väliskaubanduse positiivne saldo. See on fakt. Ükskõik, mida muud me siin riigis ei planeeriks või ette võtaks, ei oleks see tulemuslik. Jagada täna ümber maksudena kogutud riiklikku ressursi näiteks mingite hirmkallite ja tobedate iluvidinate rajamiseks on kuritegu, mida tuleks tõkestada kõigi legaalse vahenditega. Süveneb poliitiline vastutamatus, parteiliidrite ainsaks sooviks on pääseda võimule, et kasutada oma klanni hüvanguks viimaseid riigi ja kohaliku eluarve riismeid. Selle asemel, et töötada välja kriisiprogramm, kuuleme täna halisevat küündimatut olukorrajeldust ja eurole ülemineku tähtaegu.

Positiivseks saame oma väliskaubanduse saldo ikka siis, kui veame kaupu suurema raha eest välja kui ise tarbime ja sisse toome. Selle korraldamine nõuab riiklikku regulatsiooni ja onupojapoliitikavaba kompetentsi.

Põhimõtteliselt saame eksporditavad kaubad jagada kahte suurde rühma. Ühte rühma kuuluvad loodusvarad ja teise tööstus- ja

põllumajandustoodang, millele on valmistamise või töötlemise käigus lisandunud väärtus, mis annab aluse kauplemiseks hinnalisaga. Euroopa Liidu maadesse saaksime näiteks eksportida puidumassi. See on võimalik, sest metsa juurdekasv on piisav ning õige majandamise korral jätkub enda vajadusteks nii kvaliteetset tarbepuitu kui ka hakituna jäätmeid soojuse tootmiseks. Välja vedada saab ka killustikku, turvast ja savi. Need on aga valdkonnad, kus Eesti riigil erilist kaasaraakimise õigust ei ole. Arvestatavate maavarade varumiskohad kuuluvad täna välisosalusena firmadele, riigi kehtestatud ressursimaks ei kompenseeri kahju, mida riik kannab loodusressursside loovutamise ent niisuguse müügi kasum peaks jõudma riigieelarvesse. Samas on selge, et fossiilsete energiakandjate kasutamine ja välja vedamine ei saa olla jätkusuutliku arengu pant.

Eesti on traditsioonidega põllumajandusmaa. Oleme suutnud toita oma rahva ja vedada kaupu ka maailmaturule. Kuidas näeb välja meie Euroopa Liidu direktiivide alusel toimiv põllumajandus? Meile on kehtestatud kvoodid ja toetusüsteem. Ületootmise hirmus on piiratud põllumajandusmahtusid. Tuhanded hektarid vaevaga haritud uudismaad on võssa kasvanud. Huvitav miks? Kas sellepärast, et meie rahvas on laisk ja ei viitsi ega oska tööd teha, või on tagamõtteks hoida kõrgel toiduainete hinnad?

Tegelikult oleme lasknud ennast kaasa kiskuda euroopalikul lauslollusel. Kindlasti ei ole siin tegu ainult meie ametnike suutmatusega eurodirektiive tõlgendada. Kui nõukogude ajal võisid kolhoositurul vabalt oma põllumajandusüle jääke realiseerida, siis Euroliidu kunstlike piirangute ning kõrgete lõivudega on see tegevus pärsitud. Kellele on see kasulik? Aga loomulikult suurtootjatele ja kaubanduskettide omanikele. Inimesele ei tohi kätte jääda sentigi kontrollimatut raha. Sa pead selle viima kodust välja, kaupmehe kätte, sest muidu ei ole rahvas kontrollitav.

Toimetus

Tuule uudised.

BNS, 01.12.2010: Elektribörsi Nord Pool Spoti (NPS) Eesti hinnapiirkonna päev-ette oksjonil kujunes elektri neljapäevaseks hinnaks kolmapäevaste tehingute põhjal 71,57 euronit megavatt-tunni kohta, mis on viimaste kuude uus hinnarekord. Kolmapäeval ja teisipäeval on elektri hind börsil olnud veidi madalam 70 eurost. Soome turul on elektri börsihind neljapäeval 80,24 eurot megavatt-tunni kohta. Kolmapäeval on hind 117,18 eurot. Kogu NPS-is on neljapäeval hinnaks 74,92 eurot. Eesti hinnapiirkonnas osteti neljapäevaks 8046 megavatt-tundi elektrit ja müüdi 16.526 megavatt-tundi elektrit.

Postimees online, 05.01.2011: Sotsiaalminister Hanno Pevkur tegi eelmise aasta viimasel päeval ettepaneku keelata tuuleparkide ehitamine elumajadele lähemale kui kaks kilomeetrit, põhjendades seda müra ja varjutuse mõjuga inimeste tervisele.

Eesti Energia taastuvenergia ettevõtte juhi Ando Leppimani hinnangul tähendaks sellise keelu seadustamine tuulegeneraatorite püstitamise lõppu Eestis. „Kui see keeld jõustub, siis ei ole võimalik enam tuuleparke püsti panna. Hajaasustusega Eestimaal on iga natukese aja tagant mõni elumaja,“ kommenteeris ta.

Sotsiaalminister Hanno Pevkur saatis keskkonnaminister Jaanus Tamkivile eelmise aasta lõpus kirja, milles tegi ettepaneku, et tuuleparke ei tohiks püstitada elumajadele lähemale kui kaks kilomeetrit.

„Tuulegeneraatorite toodetud energia positiivsetele mõjudele on viidatud erinevates töödes, kuid vähem on tähelepanu pööratud negatiivsetele mõjudele, müra ja varjutusega kaasnevatele võimalikele tervisekahjustustele,“ kirjutas sotsiaalminister. Pevkur viitas, et praegu ei sunni keegi pakkuma tuuleparkide naabruses elavatele inimestele hüvitist maa hinna langemise korral või tööd või muul viisil arvestada nende soovidega.

„Lüganuse uudiste“ kommentaar asjale on lihtne. Minister Pevkur elab ilmselt muus maailmas ja ei tea, et tööpuudus on meil kõrge nii nende hulgas, kelle maadele soovitakse püstitada tuulikuid kui nende naabrite hulgas. Maa hind käib enamikule niigi üle jõu ning põllumajandustoetuste jaotus on pehmelt öeldes kummaline. Tuulepargid aitaksid vähemalt ühe osa inimesi järje peale ja siit võiks juba alguse saada ka ülejäänud kogukonna tööhõive.

BNS, 05.01.2011: Keskkonnaminister Jaanus Tamkivi hinnangul võivad tuulikute ja elamute vahemaa kohustuslikud normid saada reaalsuseks. „Igatahes on see teema oluline. Võib tõesti juhtuda, et piirnormid saavad kehtestatud,“ ütles Tamkivi kolmapäeval BNS-ile. Ta märkis, et taolist praktikast esineb ka teistes maades – Suurbritannias,

Austrias ja Saksamaal.

Elamute ja tuulikute vahemaa piirnormide rakendamisel tuleks Tamkivi sõnul norme tulevikus tuulikute rajamise keskkonnamõtjude hindamise juures arvestada. „Täna on vahekaugused tuginenud keskkonnamõtjude hinnangus välja toodud analüüsile. Juhul, kui on mingid kindlad algnormid paika pandud, siis keskkonnamõtjude hindamiste juures ei saa nendest allapoole ka minna,“ rääkis Tamkivi. Ta lisas, et ministriumis on vastavad ametnikud teemaga kurssi viidud, samuti on teemat arutatud ministriumis juhtkonna nõupidamisel. „Analüüsime ja vaatame, millised need ettepanekud saaksid olla.“

Tamkivi märkis, et vahemaid on keeruline kehtestada, kuna täpselt pole teada, millist mõju tuulikud pika aja jooksul inimese tervisele võivad tekitada. „Uutel tuulikutel on müratase suhteliselt madal, küll aga häirib inimesi vilkumise ehk varjutuse efekt. Läheduses on suur objekt, mis liigub – see häirib alateadvust. Kuidas see tervisele mõjub – raske ütelda,“ rääkis Tamkivi.

M a j a n d u s m i n i s t e r Juhan Parts ütles BNS-ile, et tuulikute püstitamise eelduseks on keskkonnamõtju hindamine. Tema sõnul on elamute ja tuulikute vaheliste piirnormide kehtestamise ettepanek tervitatav, kuid selliste normide kehtestamine seaks kahtluse alla keskkonnamõtju hindamise tulemused.

Sõltuvalt asjaoludest võiks keeld Parts sõnul ulatuda kohati ka näiteks 20 kilomeetrini. Samas, kui inimene tahab aga endale näiteks lauda taha ehitada oma tuuliku, oleks kahekilomeetrine piirang liiast, lisas ta.

Meie Maa, 07.01.2011: Oleg Sõnajalg on veendunud, et soovitava kahekilomeetrise vahe korral tuulikute elamuteni ei leidu Eestis ühtegi sobivat tuulikukohta, kus kahe maja vahe oleks neli kilomeetrit. „Eesti ei ole nagu Siber, et on pikalt tühja maad. Meil on ikka majakene siin ja majakene seal. Samas ei tohi karistada neid inimesi, kes on huvitatud, et nende maale tuulikud paigaldataks.“

Kogu maailmas on tuuleenergeetikast ennekõike huvitatud maaomanikud. Nad saavad sealt maarenti. Meie oleme omalt poolt välja pakkunud sama lahenduse. Lisaks oleme veel välja käinud neile, kes tuuliku läheduses elavad, talumistasu maksmise. Ka naabritele, keda tuuliku töö häirib. Kui maksta inimestele talumise eest tasu, muudab see kohe „inetu vaatepildi“ ilusaks,“ arvas Oleg Sõnajalg.

Oleg Sõnajalga huvitab see, kuidas Eesti täidab karmide piirangute kehtestamisel taastuva energia kohustuse. „Viie aasta pärast avastame, et meil tuleb maksta trahvi, mis on viis korda nii suur kui oli suhkrutrahvi,“ hoiatas Oleg Sõnajalg keskkonnaministrilt. „Tuulikute püstitamine metsa on kulukas, kuid merre veelgi kallim.“

Sel juhul tuleb taastuva energia toetust vähemalt kahekordistada. See on miinimum. Meretuuleparkide rajamine on nii palju kallim ja nende ülalpidamine nii palju kulukam. Selleks tuleb saavutada ühiskondlik kokkulepe. Kui praegu räägitakse hoopis toetuste vähendamisest, siis merre tuulikute püstitamine on absurd,“ pakkus Oleg Sõnajalg. Tema hinnangul oleks meretuulikute tasuvusaeg 50 aastat.

Delfi, Kristiina Rebane (Kliima- ja Energiaagentuur). 08.01.2011:

Sotsiaalminister avaldab meedias arvamust, et tuuleenergeetika toodab inimesele ohtlikku müra ja varjutust ja tuulikuid ei tohiks paigutada inimasustusele lähemale kui kaks kilomeetrit. Paraku näitab minister selle seisukohaga vaid oma pinnapealseid teadmisi teemast ja võimetust näha terviseprobleeme laiemalt.

Kus viga näed laita, seal tule ja aita. Parandame mõned ministri mõõdalaskmised ära.

1. Väide, et tuulegeneraatorid teevad suuremat lärmi, ei vasta tõele. Kaasaegsed generaatorid tekitavad sama palju või isegi vähem heli kui tavaline pesumasin. Ometi ei soovi keegi kehtestada pesumasinale

kahekilomeetrist ohutusraadiust. Või kui numbritest rääkida, siis tuulegeneraatori müratase on umbes 40dB ja pesumasina oma umbes 60dB. Liiatigi tekitab ka iga puu tuule käes päris palju müra, kas peaksime seepärast kõik lagedaks raiuma?

2. Lisaks suurtele tuuleparkidesse ehitatud tuulikutele eksisteerib ka hulk kodutarbijale mõeldud tuulegeneraatoreid. Kas peaksime siis asja nii mõistma, et kui tahame kodumajale tuulegeneraatorit paigaldada, siis peame sellegi majast kahe kilomeetri kaugusele paigutama?

3. Tuulikute tekitatav heli ei suuda kunagi tekitada samas mahus tervistkahjustavat saastet, kui suured elektrijaamad Ida-Virumaal. Mingil põhjusel kiputakse unustama, millised on õhusaaste tagajärjel tekkinud tervisekahjustused ja kui palju maksumaksja raha täna kulutatakse nende ravile. Seega kas peaksime eelistama suitsevate korstnat tuulegeneraatorile?

4. Kuigi Eesti on suhteliselt madala asustustihedusega, ei leidu siin kohti, kus kahe kilomeetri raadiuses inimasustus täielikult puuduks ja

kuhu saaks reaalselt ka midagi ehitada. Seega jääks kahe kilomeetri nõude puhul ainsaks võimaluseks tuulegeneraatorite ehitamiseks meri.

5. Globaalsete ja Euroopa Liidu kliimakokkulepete tõttu peame lähema kümne aasta jooksul taastuvenergia osakaalu Eestis oluliselt tõstma, mistõttu peaks lähiaastatel installeeritavate tuulegeneraatorite (aga ka teiste taastuvallikast energia tootmist võimaldavate seadmete) hulk pigem kasvama, mitte kahanema või samale tasemele jääma. Taastuvenergeetika hoogne arendamine parimaid kaasaegseid tehnoloogiaid kasutades ning põlevkivienergeetika osakaalu oluline vähendamine on nii majanduse konkurentsivõime kui ka inimeste tervise huvides.

Niisiis, võtame asja kokku. Valimiste eel on muidugi oluline poliitikamaastikul silma paista ning oma vaadete ja seisukohtade esitamine väga tervitatav. Siiski ei tohiks seda teha teemadel, mille kohta tegelik teadmine puudub või on koolikeeles kasin või mitterahuldav. Liiatigi on piinlik kuulda ministri suust seisukohta, kus kaalukausile pannakse Ida-Virumaa elanike tervis ja teiste piirkondade põhjendamatud hirmud.

Välismaalt

Yahoo.com:

Saksamaa kosmosekeskus DLR tõrjub süüdistusi nagu koostöös ameeriklastega töötatakse välja salajast luuresatelliiti. Afternpostenis viidatakse koostööle, mille raames kulutatakse 279 miljonit dollarit. Väidetavalt olevat programmis koos DLR, Saksamaa ja USA eriteenistused. DLR tõrjub aga süüdistusi ning selgitab, et projekt on küll olemas, kuid see polevat üldsegi salajane ning see on mõeldud teaduslikeks uuringuteks. WikiLeaksi andmetest selgub, et projekt algas 2009. aastal ja aparaat oleks orbiidile pidanud jõudma juba nelja aastaga. Lisaks sellele olevat projektist teadlikud ka mõned EL riigid - näiteks Prantsusmaa olevat USA ja Saksamaa soojadele suhetele antud vallas kategooriliselt vastu.

Bloomberg: Afganistan plaanib laiendada pankade ringi, mis tohivad pakkuda põhilisi finantsteenuseid, et meelitada riiki investoreid ja saada kätte raha, mida elanikud pole veel pangahoiusele julgenud panna. Riigi keskpang on koostamas seadusemuudatust, mis lubab mitte islami pankadel saada täieõiguslikeks Shariaga (Islami õigus) lubatavateks pankadeks. Muidugi, vaja Afganistanist teha samasugune võla- ja tööpuuduse põrgu, nagu seda on Euroopa Liit ja Ameerika Ühendriigid. Laske pangad peale! Järgmine aste on laenu IMF-ilt jne.

Jerusalem Post: Kreeka suurima telejaama MegaTV hommikuprogrammis esines Pireuse metropoliit Serafim. Ta väitis intervjuus, et Kreeka hädade põhjuseks on juudid. Metropoliit süüdistas: “/---/Juudi perekonnad nagu Rockefellerid, Rothschildid ja Sorosed kontrollivad maailma pangandussüsteemi ja see omakorda on loonud praeguse ülemaailmse globaliseerumise poliitika”.

Serafimi arvates teevad eelnimetatud vaenulikud elemendid meediakampaaniaid, et lõhkuda traditsioonilist Kreeka perekonna kristlikku mudelit ja pereväärtusi, kiites üksikvanemate laste kasvatamist ja toetades kampaaniatega samasooliste abielusid. Ajakirjaniku küsimusele, kas metropoliit toetab Hitleri poliitikat, vastas ta et Hitler oli rahvusvahelise sionistliku liikumise tööriist, kelle finantseerijaks oli Rothschildide perekond ning kelle eesmärgiks oli sionistlik idee ajada Euroopa juudid tagasi oma ajaloolisele asualale Palestiinas.

Pireuse metropoliit Serafim pole ainus preester Kreekas, kes on viimasel ajal pidanud juudivastaseid kõnesid - ka Saloniki metropoliit Anthimos on sarnaseid seisukohti kantslist maha lugenud. Iisraeli Haaretz kirjutab eeltoodule lisaks, et Kreeka valitsus mõistab metropoliidi seisukohad hukka, lisades, et “metropoliidi kommentaarid solvasid Kreeka ühiskonda, sest

juudid on Kreeka ühiskonna lahutamatu osa.”

Briti Majandus- ja Ärialaste Uuringute Keskus ennustab: Eurol on selle praeguses vormis ellujäämiseks järgmise kümne aasta jooksul vaid üks võimalus viiest. Kui euro ei pudene põrmuks, nõrgeneb see ennustuse järgi tunduvalt ning kukub dollariga ühele pulgale (Euroopa Keskpanga praeguse vahetuskursi ärgi võrdub üks euro 1,3362 dollariga. Alanud aastaks prognoosib Briti Uuringukeskus aeglasemat majanduskasvu, Saksamaa uut tõusu Lääne majanduste superstaariks ja tõsist majanduskriisi võlgadesse vajunud Jaapanis.

Daily Mail: maailm liigub ülerahvastatusest tuleneva katastroofi poole. Suurenevad linnad ja rahvastik kurnavad planeeti ressursidest. Aastaks 2075 prognoositakse maal elavat juba 9,6 miljardit inimest. Igal aastal kasvab planeedi rahvastik Suurbritannia suuruse riigi elanike võrra. Peamine rahvastiku kasv arvatakse tulevat aafriklaste arvelt, kelle elatustase ja seega ka tarbimine kasvavad pidevalt. Eurooplaste arv kahaneb seevastu prognooside kohaselt 20% võrra aastaks 2050. Maailmas prognoositakse põllumajandustoodangu nõudluse kahekordistumist aastaks 2050, nõudlus vee järele kasvab 30% aastaks 2030.

Local: Saksa ajalehel Focus on ülekuulamise protokollis koopia, milles endine Jugoslaavia julgeolekuteenistuse ohvitser Vinko Sincit tunnistas, et Rootsi endise peaministri Olof Palme mõrva tellis Jugoslaavia julgeolekuteenistus Praegu 65-aastane tellimusmõrvar elab Zagrebis ja töötab eraturvafirmas.

eyeblast.tv: Legendaarne USA ajakirjanik Helen Thomas, kes osales USA valitsuse pressikonverentsidel juba president Kennedy aegadest sai eelmisel aastal kinga kuna kritiseeris Iisraeli. Nüüd kommenteeris ta CNN-ile asja selliselt, et temal kui ajakirjanikul on USA-s õigus oma riigi presidenti kritiseerida niipalju kui tahab ja igasugu hüüdnimesid talle panna, ilma et keegi teda noomima tuleks. Aga kui ajakirjanik hakkab avalikult kritiseerima Iisraeli, siis on tema karjäär USA-s läbi. Helen Thomas: I Could Call Obama Anything Without Reprimand, But I Can't Criticize Israel.

Wall Street Journal: USA saadab Afganistani veel 1400 mereväelast, et enne kevadist võitlushooga oma lahingujõude tugevdada. Praegu on Afganistanis umbes 100 000 USA sõdurit. Eelmisel aastal hukkus Afganistanis üle 700 liitlasväelase ning kohalike tsiviilohvrite arv oli rekordiliselt suur.

